

HANDLEIDING *BEGELEIDEN VAN* *SCHEIDSRECHTERS*

Uitgave nr. : seizoen 2026/'27
Datum : 29 juli 2026

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
2.	BEOORDELING VIA DE WEDSTRIJDZAKEN APP.....	3
3.	ONDERDELEN VRAGENLIJST	7
4.	DE JUISTE SCORE TOEKENNEN	10
5.	ZELFREFLECTIEPROCES	13

1. INLEIDING

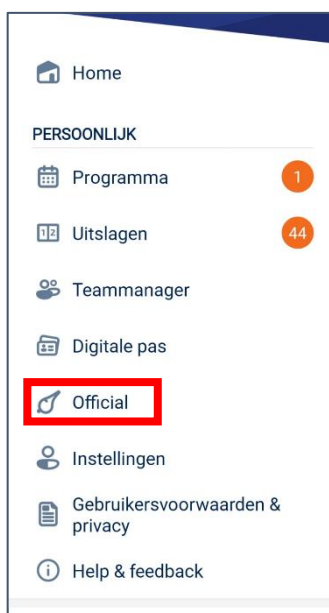
Met deze handleiding willen we je informeren over hoe de begeleiding van de scheidsrechter er precies uitziet. Allereerst kijken we naar het beoordelen van de official via de Wedstrijdzaken App, hoe werkt dat precies? Vervolgens kijken we naar de competenties waarop de official wordt beoordeeld, hoe beoordeelt je op de juiste manier? Tot slot kijken we naar de zelfreflectie van de official en wat daarin de rol van de begeleider is.

2. BEOORDELING VIA DE WEDSTRIJDZAKEN APP

Op het moment dat je wordt aangesteld als begeleider bij een wedstrijd, zal de wedstrijd in de Wedstrijdzaken App verschijnen. Na afloop van de wedstrijd vul je de vragenlijst in. Deze vragenlijst gaat over onderstaande vier competenties:

1. Managen van de wedstrijd
2. Communicatie
3. Toepassing spelregels
4. Volgen en positie kiezen

De vragenlijst vind je door op de drie horizontale streepjes (menu) aan de linker bovenkant te drukken. Vervolgens druk je op *Official*.

Wanneer je op Official hebt gedrukt, zie je de wedstrijd verschijnen. Zie het voorbeeld hieronder:

Vervolgens kies je de juiste wedstrijd en de official van wie je de vragenlijst wil invullen. Door daarop te drukken kom je in de vragenlijst terecht. Zoals eerder genoemd bestaat de vragenlijst uit vier competenties. Per indicator geef je een score variërend van 1 t/m 5. De cijfers staan voor de volgende waarderingen:

- Score 1: Ver onder verwachting
- Score 2: Onder verwachting
- Score 3: Naar verwachting
- Score 4: Boven verwachting
- Score 5: Ver boven verwachting

Door de score passend bij de geleverde prestatie te selecteren, wordt de waardering vervolgens zichtbaar.

2. COMMUNICATIE	3. TOEPASSING SPELREGELS
2.1 De scheidsrechter gebruikt een functioneel fluitsignaal. Hoe scoort de scheidsrechter hierop? 1 2 3 4 5 Ver onder verwachting Toelichting:	3.1 De scheidsrechter neemt de juiste beslissingen. Hoe scoort de scheidsrechter hierop? 1 2 3 4 5 Naar verwachting
2.2 De scheidsrechter gebruikt duidelijke en functionele non-verbale signalen en verbale communicatie. Hoe scoort de scheidsrechter hierop? 1 2 3 4 5 Onder verwachting Toelichting:	3.2 De scheidsrechter past een consistent disciplinair beleid toe. Hoe scoort de scheidsrechter hierop? 1 2 3 4 5 Boven verwachting Toelichting:

Toelichting

De toelichting bestaat uit een korte beschrijving op basis waarvan je als begeleider die score hebt gegeven. De score moet overeenkomen met de in hoofdstuk 4 getoonde rubrics. Voor de toelichting per competentie geldt een maximum van 1000 tekens per competentie, wat overeenkomt met ongeveer 140 woorden.

Het doel van de toelichting (concrete omschrijving van wedstrijdmomenten met minuut) is om de scheidsrechter meer inzicht te geven in zijn prestatie en op basis waarvan de score is toegekend. De toelichting is niet bedoeld om de score te onderbouwen.

Voorbeelden van toelichtingen score:

- Uitstekende positionering bij toegekende strafschop (minuut 42)
- Onterecht gegeven strafschop (minuut 72)
- Herkenbaar kaartenbeleid met een juiste opbouw (minuut 13, 32, 64)
- Stelt de juiste prioriteiten bij spelhervattingen (positie ten opzichte van muur/strafschopgebied): minuut 36
- Past zijn volgen aan, omdat blijkt dat de (club) assistent-scheidsrechter niet goed of objectief functioneert (minuut 39, 74, 87)

Aan het einde van de vragenlijst volgt er nog een vraag over de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd:

ALGEMEEN

Wat is de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd?

Makkelijk/normaal

Moeilijk

Zeer moeilijk

Sluiten

Afronden

Moeilijkheidsgraad van de wedstrijd

Het beoordelen van de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd staat los van het beoordelen van de prestaties van de scheidsrechter op de andere competenties. Met andere woorden: het goed leiden van een (zeer) moeilijke wedstrijd leidt niet tot een hogere beoordeling bij de competentie 1.1 t/m 4.2.

Moeilijkheidsgraad	Normaal/Makkelijk	Moeilijk	Zeer Moeilijk
Aantal wedstrijdmomenten die de moeilijkheidsgraad beïnvloeden	0-2 wedstrijdmomenten uit onderstaande lijst.	3-4 wedstrijdmomenten uit onderstaande lijst.	5 of meer wedstrijdmomenten uit onderstaande lijst.

Wedstrijdmomenten die van invloed zijn op de moeilijkheidsgraad:

- Strafschopmomenten of simulaties in/om het strafschoopgebied;
- Ontnemen van een duidelijke scoringskans;
- Gewelddadige handelingen of ernstig gemeen spel;
- Tweede (niet) gegeven gele kaart;
- Scherpe en/of (zeer) moeilijke buitenspelsituaties; (bijvoorbeeld van-via, meerdere buitenspelmomenten achter elkaar, doelverdediger uit het doel).

Voor landelijke officials:

- Overtredingen in werkgebied van neutrale assistent-scheidsrechter;
- Overtredingen in werkgebied van 4e official.

Uitleg

Bovenstaande wedstrijdmomenten hebben effect op de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd omdat ze veel impact op de wedstrijd hebben. Anders gezegd: de beslissing van de scheidsrechter heeft invloed op het wedstrijdverloop. De (on)juistheid van de beslissing wordt beoordeeld binnen de competenties. Als begeleider stel je objectief het aantal wedstrijdmomenten vast die van invloed zijn op de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd en bepaal je aan de hand daarvan de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd. Een 'moeilijke wedstrijd' kan veroorzaakt worden door het optreden van desbetreffende scheidsrechter, de moeilijkheidsgraad niet.

Een wedstrijd tussen de nummer 1 en 2 of een derby hoeft niet direct van invloed te zijn op de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd. Dit moet zichtbaar worden in de wedstrijd aan de hand van bovenstaande criteria.

Een wedstrijd met veel weerstand en protest (gedrag spelers/trainers) kan de wedstrijd moeilijker maken voor de scheidsrechter, maar heeft geen direct effect op de moeilijkheidsgraad. Hoe de scheidsrechter hier mee omgaat beoordeel je in de desbetreffende competentie. Hierbij is van belang dat de weerstand en/of protest niet wordt veroorzaakt door het optreden van de scheidsrechter zelf.

Een wedstrijdmoment waarbij er sprake is van twee criteria telt voor de beoordeling van de moeilijkheidsgraad als één moment. Bijvoorbeeld: een binnen-buitensituatie in combinatie met het ontnemen van een duidelijke scoringskans. Dit telt als één wedstrijdmoment.

Weging moeilijkheidsgraad

De moeilijkheidsgraad wordt na beoordeling automatisch verwerkt in de competentiescore, volgens onderstaand model. De bonuspunten volgen bij een score 3 (naar verwachting), score 4 (boven verwachting) of 5 (ver boven verwachting) in een (zeer) moeilijke wedstrijd. Hoe beter de prestatie van de scheidsrechter in een (zeer) moeilijke wedstrijd, hoe meer bonuspunten op die competentie er worden toegekend.

Bonuspunten per competentie	Normaal	Moeilijk	Zeer moeilijk
Score 3 <i>naar verwachting</i>	+0	+0,125	+0,25
Score 4 <i>boven verwachting</i>	+0	+0,25	+0,50
Score 5 <i>ver boven verwachting</i>	+0	+0,50	+1,00

3. ONDERDELEN VRAGENLIJST

De vragenlijst bestaat dus uit de vier competenties (kennis, vaardigheden, houding en persoonlijke eigenschappen), die ieder weer bestaan uit twee losse te beoordelen criteria. Hieronder volgt een overzicht van die te beoordelen criteria.

1	Managen van een wedstrijd
1.1	De scheidsrechter komt overtuigend, zelfverzekerd en resoluut over bij een beslissing en/of weerstand.
1.2	De scheidsrechter voelt de wedstrijd aan en is flexibel genoeg om arbitrage aan te passen.
2	Communicatie
2.1	De scheidsrechter gebruikt een functioneel fluitsignaal.
2.2	De scheidsrechter gebruikt duidelijke en functionele non-verbale signalen en verbale communicatie.
3	Toepassing spelregels
3.1	De scheidsrechter neemt de juiste beslissingen.
3.2	De scheidsrechter past een logisch kaartenbeleid toe.
4	Volgen & positie kiezen
4.1	Tijdens het spel volgt en kiest de scheidsrechter de beste positie.
4.2	Bij spelhervattingen kiest de scheidsrechter de beste positie.

Van waarnemen naar beoordelen

Om de juiste score toe te wijzen, passend bij de prestatie van de scheidsrechter, is het uiteraard van belang om zo objectief mogelijk te beoordelen. Niet de mening, aanname of veronderstellingen zijn leidend, maar de feiten die zo concreet mogelijk zijn waargenomen.

Bij de scores 1 t/m 5 horen een aantal voorwaarden. Voldoet de scheidsrechter aan die voorwaarden dan ontvangt hij/zij die score. Zie onderstaande tabellen:

Score 1 <i>Ver onder verwachting</i>	Geen correcte moeilijke beslissingen en 3 of meer verbeterpunten
Score 2 <i>Onder verwachting</i>	1 of 2 correcte moeilijke beslissingen en 3 of meer verbeterpunten of Geen correcte moeilijke beslissingen en 1 of 2 verbeterpunten
Score 3 <i>Naar verwachting</i>	3 of meer correcte moeilijke beslissingen en 3 of meer verbeterpunten of 1 of 2 correcte moeilijke beslissingen en 1 of 2 verbeterpunten of Geen correcte moeilijke beslissingen en geen verbeterpunten
Score 4 <i>Boven verwachting</i>	3 of meer correcte moeilijke beslissingen en 1 of 2 verbeterpunten of 1 of 2 correcte moeilijke beslissingen en geen verbeterpunten
Score 5 <i>Ver boven verwachting</i>	3 of meer correcte moeilijke beslissingen en geen verbeterpunten

Correcte beslissingen in moeilijke situaties	Verbeterpunten	Score
3 of meer	Geen	5
3 of meer	1 of 2	4
3 of meer	3 of meer	3
1 of 2	Geen	4
1 of 2	1 of 2	3
1 of 2	3 of meer	2
Geen	Geen	3
Geen	1 of 2	2
Geen	3 of meer	1

Verwijtbare fouten

Als er verwijtbare fouten zijn gemaakt, moeten die op onderstaande manier mee worden genomen in het toekennen van de juiste scores:

- Als er 1 verwijtbare fout is gemaakt en de score kwam uit op een 3, 4 of 5, verlaagt de begeleider de eindscore tot een score 2.
- Als er 1 verwijtbare fout is gemaakt en de score kwam uit een op 2, verlaagt de begeleider de eindscore tot een score 1.
- Als er 2 of meer verwijtbare fouten beschreven zijn, kent de begeleider altijd een score 1 toe.

Een verwijtbare fout kan alleen worden gemaakt bij onderstaande competenties:

3	Toepassing spelregels
3.1	De scheidsrechter neemt de juiste beslissingen.
3.2	De scheidsrechter past een consistent disciplinair beleid toe.
4	Volgen & positie kiezen
4.1	Tijdens het spel volgt en kiest de scheidsrechter correct positie.
4.2	Bij spelhervattingen kiest de scheidsrechter correct positie.

Een verwijtbare fout betekent dat de scheidsrechter de situatie kon waarnemen of had moeten kunnen waarnemen:

- Als de scheidsrechter in positie stond om de situatie te kunnen zien, moet de verwijtbare fout worden meegewogen bij 3.1 of 3.2;
- Als de scheidsrechter niet in positie stond om de situatie te kunnen zien (maar wel in de positie had moeten staan), moet de verwijtbare fout bij 4.1 of 4.2 worden meegenomen.
- Een verwijtbare fout hoeft geen invloed te hebben op de uitslag van de wedstrijd.

Bij een verwijtbare fout gaat het om een verkeerde beslissing ten aanzien van:

- een doelpunt;
- een strafschop;
- een directe rode kaart;
- het niet tonen van een gele kaart aan een speler die al een gele kaart heeft ontvangen, waardoor een rode kaart achterwege blijft;
- het onterecht tonen van een tweede gele kaart waardoor een speler ten onrechte een rode kaart krijgt;
- een directe scoringskans.

Alle andere verkeerde beslissingen worden niet als verwijtbaar gezien.

Voorbeeld verwijtbare fout

Bij een pass naar voren staat de speler die de bal ontvangt strafbaar buitenspel. De scheidsrechter staat in een positie om zelf buitenspel waar te kunnen nemen, maar laat echter onterecht doorspelen. Hierop onttrekt een verdediger de aanvaller op onreglementaire wijze een directe scoringskans. De scheidsrechter stuurt de verdediger vervolgens van het veld.

Deze rode kaart is dan *geen* verwijtbare fout, omdat de beslissing rood te geven op zich juist is. Het door laten spelen bij strafbaar buitenspel, waardoor de directe scoringskans ontstaat, dient echter *wel* als een verwijtbare fout meegewogen te worden in deze situatie.

Gevolg: wel een punt aftrek bij 3.1 (foutieve buitenspelbeslissing waarbij de scheidsrechter de situatie zelf kon waarnemen), maar niet bij 3.2 (rode kaart verdediger).

Moeilijke situaties

Enkele voorbeelden van 'moeilijke situaties':

- Een situatie waarbij verschillende overtredingen tegelijkertijd worden gemaakt;
- Een onoverzichtelijke strafschopsituatie, waaronder toepassing *triple punishment* regel;
- De scheidsrechter weet door subtiele of terloopse interacties met de spelers de wedstrijd onder controle te houden;

Verbeterpunten

Enkele voorbeelden van 'verbeterpunten':

- Herhaaldelijk minder goed handelen van de scheidsrechter (bijvoorbeeld herhaaldelijk niet fluiten voor duwen van de tegenstander);
- Enkel of herhaaldelijk minder goed handelen met een directe invloed op het wedstrijdverloop (bijvoorbeeld eenmaal geen waarschuwing geven voor een onbesuisde overtreding);
- Het vijfmaal te zacht fluiten geldt niet als vijf verbeterpunten, maar slechts als één verbeterpunt.
- Het herhaaldelijk niet fluiten voor vasthouden en herhaaldelijk niet fluiten voor duwen zijn echter wel twee verbeterpunten.
- Het herhaaldelijk niet optreden tegen protesteren van spelers.
- Het herhaaldelijk niet optreden tegen opstootjes tussen spelers.

Het onderbrengen van de score

Het is belangrijk om waarnemingen aan de juiste competentie toe te kennen. Een spelmoment kan voor meerdere competenties relevant zijn, maar mag maar bij één competentie in de score meegerekend worden.

Voorbeeld dat bij competentie 1.2 thuishoort:

Na een sportieve 1e helft, begint de 2e helft met een aantal snel opeenvolgende, kleine overtredingen, waarbij de irritatie op het veld toeneemt. Dit is een veranderd spelbeeld, waarbij de scheidsrechter het wedstrijdmanagement dient aan te passen door snel de teugels aan te halen (door bijvoorbeeld voordeel achterwege laten, harder fluitsignaal, manier van volgen aanpassen door bovenop de situatie te lopen). De begeleider dient het geheel van maatregelen die de scheidsrechter neemt, bij 1.2 te omschrijven;

Voorbeeld dat bij competentie 3.2 thuishoort:

De scheidsrechter geeft meerdere keren verspreid over de hele wedstrijd geen waarschuwing voor een overtreding waar altijd geel op staat. Dit leidt echter niet tot een verandering in het spelbeeld (geen verruwing of toename overtredingen). De begeleider kan dit bij 3.2 meewegen, omdat het spelbeeld niet veranderde met het foutieve gedrag van de scheidsrechter.

4. DE JUISTE SCORE TOEKENNEN

Om tot een juiste score te komen per competentie, kan onderstaande tabel als hulpmiddel dienen:

	5 <i>ver boven verwachting</i>	4 <i>boven verwachting</i>	3 <i>naar verwachting</i>	2 <i>onder verwachting</i>	1 <i>ver onder verwachting</i>
Correcte beslissingen in moeilijke situaties en verbeterpunten en verwijtbare fout(en)	Minimaal 3 correcte beslissingen in moeilijke situaties en geen verbeterpunten	Minimaal 3 correcte beslissingen in moeilijke situaties en 1-2 verbeterpunten <i>of</i> 1-2 correcte beslissingen in moeilijke situaties en geen verbeterpunten	Minimaal 3 correcte beslissingen in moeilijke situaties en 3 verbeterpunten <i>of</i> Minimaal 1-2 correcte beslissingen in moeilijke situaties en 1-2 verbeterpunten <i>of</i> Geen correcte beslissingen in moeilijke situaties en geen verbeterpunten	Minimaal 1-2 correcte beslissingen in moeilijke situaties en 3 of meer verbeterpunten <i>of</i> Geen correcte beslissingen in moeilijke situaties en 1-2 verbeterpunten <i>of</i> Score 3, 4 of 5 en 1 verwijtbare fout	Geen correcte beslissingen in moeilijke situaties en minimaal 3 verbeterpunten <i>of</i> Score 2 en 1 verwijtbare fout <i>of</i> 2 verwijtbare fouten
<u>1.1 – Managen wedstrijd</u> Komt overtuigend, zelfverzekerd, en resoluut over bij een beslissing en/of weerstand	De scheidsrechter: - Blijft overeind in stressvolle situaties; - Is consistent en laat zich niet beïnvloeden door anderen (spelers, teamofficials, supporters, etc.); - Neemt altijd objectieve beslissingen, ook als kritiek onvermijdelijk is; - Heeft zelfvertrouwen en is zelfverzekerd; - Is resoluut, moedig en niet bang om impopulaire beslissingen te nemen; - Kan met eigen gedrag invloed uitoefenen op spanning bij conflicten, door bijvoorbeeld gepaste afstand te behouden.				
<u>1.2 – Managen wedstrijd</u> Voelt de wedstrijd aan en is flexibel genoeg om arbitrage aan te passen	De scheidsrechter: - Fluit in de geest van de wedstrijd; - Is in staat om gedurende de hele wedstrijd een herkenbare lijn te hebben in zijn beoordeling van overtredingen. Deze lijn is herkenbaar en begrijpelijk; - Heeft een herkenbaar kaartenbeleid met een juiste opbouw; - Beschikt over voldoende inlevingsvermogen; - Is in staat om de touwtjes strakker in handen te nemen en te laten vieren op de juiste momenten; - Herkent spelers die opvallen en past de arbitrage hierop aan (vaker persoonlijk contact, kort volgen, etc.); - Past de arbitrage aan weersomstandigheden aan;				
<u>2.1 – Communicatie</u> Functioneel fluitsignaal	De scheidsrechter: - Heeft een altijd duidelijk hoorbaar fluitsignaal; - Kan met het fluitsignaal onderscheid maken tussen een 'normale' of 'ernstige' overtreding; - Gebruikt de fluit op de juiste momenten (niet onnodig);				

<u>2.2 – Communicatie</u> Duidelijke en functionele non-verbale signalen, en verbale communicatie	De scheidsrechter: - Geeft duidelijke signalen voor: doelschop, hoekschop, strafschop, inworp, (indirecte) vrije schop; - Geeft een functioneel, ondersteunend gebaar wanneer niet duidelijk is waarvoor het spel onderbroken is; - Geeft duidelijk (verbaal en non-verbaal) aan wanneer de voordeelregel wordt toegepast; - Geeft, indien gewenst, uitleg aan de aanvoerder over genomen beslissing; - Toont op rustige en duidelijke wijze de kaart, zodat iedereen weet wie bestraft wordt; - Heeft een goede balans tussen rustig en feller verbaal en non-verbaal gedrag, maar heeft altijd controle over zijn emoties en straalt dit uit;
<u>3.1 – Toepassing spelregels</u> Juistheid van beslissingen	De scheidsrechter: - Past de spelregels correct toe; - Kan onderscheiden wanneer een tackle op de bal of tegenstander is gericht; - Onderbreekt direct de wedstrijd wanneer spelers slachtoffer zijn van ernstige overtredingen; - Bestraft op correcte wijze duwen, trekken en vasthouden; - Bestraft het misleiden van de scheidsrechter, spelbederf en onsportief gedrag (tijdrekken, commentaar, etc.); - Is alert op het gebruik van ellebogen, hand(en) en/of armen; - Kan onderscheid maken tussen het opzettelijk of onopzettelijk spelen van de bal met de hand; - Kent correct de (in)directe vrije schop toe; - Past de procedures bij spelerswisselingen en het behandelen van geblesseerde spelers toe; - Houdt de snelheid in het spel; - Bestraft strafbaar buitenspel (alleen meenemen in beoordeling wanneer buitenspel waarneembaar is voor de scheidsrechter);
<u>3.2 – Toepassing spelregels</u> Disciplinair beleid	De scheidsrechter: - Neemt de juiste disciplinaire maatregelen, passend bij de aard van de overtreding; - Weet onderscheid te maken tussen onvoorzichtig, onbesuisd en buitensporige inzet; - Past de meest actuele richtlijnen toe; - Bestraft een gebrek aan sportiviteit en respect; - Kan onderscheid maken tussen een veelbelovende aanval en het ontnemen van een duidelijke scoringskans; - Weet de richtlijnen rondom overtredingen in het strafschopgebied goed toe te passen (triple punishment).
<u>4.1 – Positie kiezen & volgen</u> Volgen en positie kiezen tijdens het spel	De scheidsrechter: - Is tijdig op de plaats van de overtreding om het risico van escalatie of protesten te voorkomen; - Heeft altijd een optimale waarnemingsafstand tot de actieve spelsituatie, volgt constant de aanvalsrichting, maar stoort daarbij het spel niet (raakt de bal niet) en houdt de passlijn open; - Zorgt voor een optimale positie zodat zijn waarneming leidt tot de juiste beslissing; - Houdt bij het flexibele diagonale systeem de bal en het spel zoveel mogelijk tussen zichzelf en de assistent-scheidsrechter en komt daarbij zo nodig in het strafschopgebied; - De scheidsrechter is korter gaan volgen op momenten dat de wedstrijd hier om vraagt en heeft op die manier de wedstrijd onder controle gehouden; - Past zijn volgen aan wanneer blijkt dat de (club) assistent-scheidsrechter niet goed of objectief functioneert.
<u>4.2 – Positie kiezen & volgen</u> Volgen en positie kiezen bij spelhervattingen	De scheidsrechter: - Heeft bij spelhervattingen optimaal overzicht; - Stelt de juiste prioriteiten bij spelhervattingen (bijvoorbeeld: positie ten opzichte van muur/strafschopgebied); - Houdt bij onderbrekingen/blesseurebehandelingen zicht op spelers en teamofficials.

5 – Ver boven verwachting	4 – Boven verwachting	3 – Naar verwachting	2 – Onder verwachting	1 – Ver onder verwachting
Minimaal 3 correcte beslissingen in moeilijke situaties Geen verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Minimaal 3 correcte beslissingen in moeilijke situaties 1 of 2 verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Minimaal 3 correcte beslissingen in moeilijke situaties 3 of meer verbeterpunten Geen verwijtbare fouten		
	1 of 2 correcte beslissingen in moeilijke situaties Geen verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	1 of 2 correcte beslissingen in moeilijke situaties 1 of 2 verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	1 of 2 correcte beslissingen in moeilijke situaties 3 of meer verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	
		Geen correcte beslissingen in moeilijke situaties Geen verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Geen correcte beslissingen in moeilijke situaties 1 of 2 verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Geen correcte beslissingen in moeilijke situaties 3 of meer verbeterpunten Geen verwijtbare fouten
			Score 5, 4 of 3 én 1 verwijtbare fout	Score 5, 4 of 3 én 2 of meer verwijtbare fouten
				Score 2 én 1 of meer verwijtbare fout(en)

5. ZELFREFLECTIEPROCES

Wil de scheidsrechter zich verder ontwikkelen, dan is een goede zelfreflectie onmisbaar. Door kritisch naar het eigen handelen te kijken, ontwikkelt de scheidsrechter zichzelf. Daarbij is ondersteuning van de begeleider onmisbaar.

Telefonisch nagesprek

Voorheen was het alleen mogelijk om te reflecteren via het zelfreflectieformulier in Dugout. Vanaf het seizoen 2026/'27 is het ook mogelijk om een telefonisch nagesprek te voeren waarin de scheidsrechter samen met de begeleider terugblijkt op de wedstrijd. Daarbij is het van belang dat de begeleider een luisterende houding aanneemt, vragen stelt en reageert op de input van de scheidsrechter. Het nagesprek is niet bedoeld om de scheidsrechter alleen maar te vertellen wat hij/zij goed of fout geeft gedaan, daar leert de scheidsrechter niet van.

Hoe ziet dat proces eruit?

<i>Voor de wedstrijd</i>	De scheidsrechter neemt contact op met de begeleider via mail, whatsapp of telefonierend en geeft aan op welke manier hij/zij wil reflecteren op de wedstrijd: via het zelfreflectieformulier in Dugout of via een telefonisch nagesprek. Indien mogelijk wordt dit telefonische nagesprek direct gepland. De scheidsrechter deelt zijn/haar ontwikkelpunten, zodat de begeleider daar extra aandacht aan kan geven tijdens het nagesprek of het zelfreflectieformulier. Er vindt een <u>korte</u> ontmoeting plaats tijdens de warming-up, zonder de voorbereiding op de wedstrijd te verstoren.
<i>Tijdens de wedstrijd – in de rust</i>	Er is <u>geen</u> contact tussen de scheidsrechter en begeleider, met uitzondering van incidenten rondom openbare orde en veiligheid. De begeleider komt <u>nooit</u> in de kleedkamer van de scheidsrechter.
<i>Na de wedstrijd</i>	Direct contact na de wedstrijd is alleen toegestaan indien de begeleider verduidelijkende vragen over wedstrijdssituaties wil stellen om zo een correcte competentiebeoordeling te kunnen geven. Ook hier geldt: de begeleider komt <u>niet</u> in de kleedkamer. Het reflectieproces vindt digitaal plaats of op een afgesproken moment later in de week per telefoon.

Zelfreflectieformulieren Dugout

Na de wedstrijd waarin de scheidsrechter is bekeken door een begeleider, kan de scheidsrechter er ook voor kiezen om een zelfreflectieformulier in te vullen via Dugout. De scheidsrechter heeft de keuze uit twee verschillende reflectieformulieren:

1. Zelfreflectieformulier 'What? So What? Now What?'
2. Zelfreflectieformulier 'Competenties scheidsrechter'

Zelfreflectieformulier 'What? So What? Now What?'

Dit zelfreflectieformulier bestaat uit de volgende onderdelen:

Algemeen

- Naam scheidsrechter
- Groep scheidsrechter
- Datum en aanvangstijd
- Standen (ruststand en eindstand)

- Gele kaarten (thuis- en uitteam)
- Rode kaarten (thuis- en uitteam)
- Korte omschrijving wedstrijd

Bevindingen uit de wedstrijd

Na het algemene deel gaat de scheidsrechter in op de geleverde prestatie. Dat doet hij/zij aan de hand van het zelfreflectiemodel 'What? So What? Now What?' van Terry Borton. Dit model bestaat uit drie eenvoudige vragen. Wanneer deze vragen op een goede manier beantwoord worden, geeft dit inzicht in het handelen en wat de scheidsrechter de volgende keer hetzelfde of anders kan doen.

Overige punten

Tot slot heeft de scheidsrechter nog de ruimte om overige opmerkingen richting de begeleider kwijt te kunnen. Je kunt denken aan het geven van extra informatie of het stellen van vragen aan de begeleider.

Reactie begeleider

Op het moment dat de scheidsrechter zijn/haar zelfreflectie heeft ingevuld, nodigt hij/zij de begeleider uit. De begeleider ontvangt hiervan een mail en kan in Dugout reageren op de zelfreflectie van de scheidsrechter.

Zelfreflectieformulier 'Competenties'

Dit zelfreflectieformulier draait om het reflecteren op de competentie en bestaat uit de volgende onderdelen:

Algemeen

- Naam scheidsrechter
- Groep scheidsrechter
- Datum en aanvangstijd
- Standen (ruststand en eindstand)
- Gele kaarten (thuis- en uitteam)
- Rode kaarten (thuis- en uitteam)
- Korte omschrijving wedstrijd

Competenties

1. Managen van de wedstrijd
2. Communicatie
3. Toepassing spelregels
4. Volgen en positie kiezen

Overige punten

Vervolgens heeft de scheidsrechter nog de ruimte om overige opmerkingen richting de begeleider kwijt te kunnen. Je kunt denken aan het geven van extra informatie of het stellen van vragen aan de begeleider.

Reactie begeleider

Op het moment dat de scheidsrechter zijn/haar zelfreflectie heeft ingevuld, nodigt hij/zij de begeleider uit. De begeleider ontvangt hiervan een mail en kan in Dugout reageren op de zelfreflectie van de scheidsrechter.

Meer informatie

Meer informatie over het zelfreflectieformulier in Dugout is te vinden via KNVB Assist in het document '*HANDLEIDING ZELFREFLECTIE KNVB-OFFICIALS VIA DUGOUT 2026/2027*'.